

5. Шакоцько В. В. Досвід підготовки вчителів початкових класів у галузі інформаційних технологій. Комп'ютер у школі та сім'ї : навч.-метод. посібник. Київ : ТОВ Редакція «Комп'ютер», 2001. № 2, с. 19–22.
6. ПОСТАНОВА від 24 липня 2019 р. № 688 Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#top> (дата звернення 14.04.2023).
7. Формування ключових компетентностей учнів на уроках іноземної мови. URL: <https://naurok.com.ua/formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-na-urokah-inozemno-movi-119243.html> (дата звернення 19.04.2023).
8. Klymenko A., Zakordonets N., Shymkiv I. “The use of multimedia presentations for intensification of foreign languages teaching at tertiary level”. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1607> (дата звернення 17.04.2023).

*Крокош Юлія
Науковий керівник – доц. Дацків Ольга*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Вивчення іноземних мов є важливою складовою сучасної освіти. У зв'язку з глобалізацією та розширенням міжнародних контактів знання іноземних мов набуває все більшого значення в різних сферах життя. Зважаючи на це, в Україні вивчення іноземних мов запроваджено з першого класу. Реформування українських закладів загальної середньої освіти передбачає пошук і впровадження ефективних форм, методів і прийомів навчання іноземних мов. Необхідно також організувати ефективний контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів. Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти [1].

Однак, у навчальному процесі виникає чимало проблем, пов'язаних з контролем і оцінюванням знань учнів. Особливо це стосується вивчення іноземних мов, де учні мають різний рівень мовної підготовки, різну мотивацію до вивчення іноземної мови. Тому проблема контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів у процесі вивчення іноземної мови залишається актуальною.

Метою статті є обґрунтування важливості та дослідження особливостей і вимог до формування оцінювання навчальних досягнень учнів з англійської мови.

Ефективне оцінювання навчальних досягнень учнів є однією з найбільш складних та важливих завдань учителя іноземних мов, адже необхідно не тільки оцінити знання, навички та вміння учнів, а й надати їм зворотний зв'язок та рекомендації щодо подальшого вивчення мови. При цьому вчителю необхідно враховувати індивідуальні особливості кожного учня. Державним стандартом початкової освіти, наказом МОН України № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі» від 20 серпня 2018 року, Інструктивно-методичними рекомендаціями щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році рекомендовано впроваджувати формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів, яке дозволяє оцінити компетентності й поступ школяра [2; 1].

Формувальне оцінювання – це процес збору інформації про знання, навички та розуміння учнів упродовж процесу навчання з метою поліпшення їх навчальних досягнень [3]. Це процес, який фокусується на процесі навчання та розвитку учня. Оцінюючи, учитель може зрозуміти, як добре учень розуміє матеріал, як він працює, які знання і навички він має, і що потрібно зробити, щоб покращити його навчання. Оцінювання може бути здійснене за допомогою різних методів, наприклад, тестування, портфоліо, проекти, дискусії, відповіді в класі, і т.д. Формувальне оцінювання спрямоване на покращення якості викладання та підвищення ефективності освітнього процесу [4].

Наукова та педагогічна спільнота України наголошує на важливості використання формувального оцінювання на уроках англійської мови, оскільки воно дозволяє забезпечити індивідуальний підхід до кожного учня та підтримувати його розвиток. Українські вчителі активно досліджують та використовують формувальне оцінювання на уроках англійської мови та підкреслюють його важливість для забезпечення ефективного навчання та визначення індивідуальної освітньої траєкторії кожної дитини. Проаналізувавши наукові праці з проблеми оцінювання досягнень учнів з англійської мови, ми виокремили основні вимоги до формувального оцінювання навчальних досягнень учнів з англійської мови у Новій українській школі.

Вважаємо, що оцінювання має бути комплексним, оскільки вивчення англійської мови передбачає розвиток різних компетентностей, зокрема мовних, а також компетентностей в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Кожна з цих компетентностей має власні характеристики та критерії оцінювання, тому важливо оцінювати учнів у комплексі, щоб зрозуміти їх загальний рівень. Наприклад, оцінювання мовленнєвих компетентностей неможливе без оволодіння лексичними одиницями та граматичними явищами мови, яка вивчається. Якщо оцінювати тільки граматичні та лексичні навички, то в учнів можуть виникнути труднощі в оволодінні аудіюванням, говорінням, читанням і письмом, які також є важливими компонентами вивчення іноземної мови. Крім того, комплексне оцінювання дозволяє виявляти індивідуальні потреби та особливості учнів, тому вчителі можуть більш ефективно коригувати навчальний процес та підтримувати індивідуальний розвиток кожного учня. Також комплексне оцінювання сприяє більш повному та об'єктивному визначенню поточного рівня знань та навичок учнів, що є важливим для подальшого планування навчального процесу.

Формувальне оцінювання на уроках англійської мови повинне бути систематичним та регулярним, оскільки це допомагає вчителю та учням визначити, які знання та навички вже засвоєні, а які потребують додаткової роботи. Систематичне та регулярне оцінювання дозволяє учням бути більш уважними та дисциплінованими, а вчителю – більш точно визначити рівень знань, навичок та вмінь учнів. Крім того, таке оцінювання дозволяє учням усвідомлювати свій прогрес та формує здатність самостійно коригувати свою роботу, що сприяє активному та ефективному вивченню мови. Також важливо пам'ятати, що систематичне та регулярне оцінювання дозволяє вчителю вчасно виявляти недоліки у навчальному процесі та вносити корективи до планування наступних уроків.

Оцінювання на уроках англійської мови повинно бути прозорим та зрозумілим для учнів та їх батьків. Це допоможе учням краще розуміти, як їхні знання та навички оцінюються, що вони повинні робити для покращення свого рівня знань та навичок, а також, як вони можуть отримати більш високу оцінку на наступному уроці. Прозорість оцінювання передбачає чітке формулювання критеріїв оцінювання, що допоможе учням краще зрозуміти, як вони будуть оцінені, а також, які є очікування щодо їхнього навчального прогресу. Важливо, щоб критерії були доступними та зрозумілими для учнів різних рівнів підготовки.

Крім того, вчителі повинні забезпечити зворотний зв'язок з учнями та їх батьками щодо їхнього навчального прогресу та оцінок. Відкрита комунікація з учнями та батьками дозволяє вчителю пояснити критерії оцінювання та надати рекомендації щодо подальшої роботи.

Використання різноманітних методів та інструментів оцінювання на уроках англійської мови може допомогти учням більш повно демонструвати свій рівень володіння мовою. Наприклад, можна використовувати завдання на розуміння прочитаного або прослуханого матеріалу, творчі завдання, інтерактивні вправи, проекти. Вчитель може зіставляти результати різних видів завдань, що дозволяє отримати більш об'єктивну картину про знання та навички учнів. Також, використання само- і взаємооцінювання сприяє залученню учнів до процесу навчання та дозволяє кожному знайти свій власний шлях розвитку відповідно до своїх індивідуальних потреб та здібностей.

Дитиноцентроване оцінювання на уроках англійської мови має на меті сприяти навчальному прогресу та розвитку навичок та знань учнів, а не порівнянню їх між собою. Оцінювання, яке спрямоване на порівняння учнів між собою, може призвести до зниження мотивації та самооцінки слабших учнів, а також до зайвої конкуренції та відчуття невдачі у тих, хто не досягає високих результатів. Такий підхід дозволяє учням бути більш мотивованими та

зацікавленими у навчанні, адже вони бачать, що їхні знання та навички дійсно оцінюються відповідно до вимог навчальної програми, а не порівнюються зі знаннями та навичками інших учнів.

Навчально-орієнтоване оцінювання дозволяє учителю зосередитись на індивідуальних потребах та досягненнях кожного учня, забезпечуючи оптимальні умови для їх розвитку. Це означає, що оцінювання повинно базуватися на чітких критеріях та стандартах, які орієнтовані на навчальні цілі та завдання, встановлені для кожного уроку.

Диференційоване оцінювання – це важлива складова ефективного вивчення англійської мови. Воно дозволяє учителю враховувати індивідуальні потреби кожного учня та пропонувати наступні кроки для їх подальшого розвитку. Наприклад, якщо учень має проблеми зі сприйняттям аудіоматеріалу, то його рівень володіння мовою може бути визначений з використанням завдань з письма чи читання.

Оцінювання повинно бути адаптовано до потреб і здібностей кожного учня, щоб вони могли розвиватися в своєму темпі та на своєму рівні. Це дозволить кожному учневі досягти успіху в навчанні та підвищити мотивацію вивчати англійську мову.

Отже, використання формуального оцінювання на уроках англійської мови має велике значення для ефективного навчання учнів. Формувальне оцінювання дозволяє учителям стежити за навчальним прогресом учнів, ідентифікувати їхні сильні та слабкі сторони та пропонувати індивідуальний підхід до навчання. Таке оцінювання повинно бути комплексним, систематичним та регулярним, прозорим та зрозумілим для учнів та їх батьків. Різноманітні методи та інструменти оцінювання, адаптовані до потреб та здібностей кожного учня, а також диференційоване оцінювання дозволяють враховувати індивідуальні особливості кожного учня та сприяють їх подальшому розвитку. Перспективою подальшого дослідження стане створення завдань для формуального оцінювання результатів навчальних досягнень з англійської мови учнів 6 класу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. Додаток 5. Іноземні мови. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2022/08/20/01/Dodatok.5.inozemni.movy.20.08.2022.pdf> (дата звернення: 14.04.2023).
2. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі : Наказ М-ва освіти і науки України від 20 серпня 2018 р. № 924. МОН України : офіц. сайт. Київ, 2018. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/924.pdf> (дата звернення: 11.04.2023).
3. Степанова-Камиш А. Формувальне оцінювання: про його інструменти та користь від педагогині з Канади URL: <https://nus.org.ua/articles/formuvalne-otsinyuvannya-pro-jogo-instrumenty-ta-koryst-vid-pedagogyni-z-kanady/> (дата звернення: 12.04.2023).
4. Чорна Ю. Про формувальне оцінювання на уроках англійської мови <https://grade.ua/uk/blog/formative-assessment-in-english-classroom/> (дата звернення: 10.04.2023).

*Човніцька Христина
Науковий керівник – доц. Нацюк Мар'яна*

CHARACTERISTICS OF LINGUOSOCIOCULTURAL COMPETENCE IN TEACHING ENGLISH

Introduction. According to the latest concepts of foreign language teaching it is considered not only as the development of speaking skills together with reading, writing, listening skills, but also as a kind of reproduction of the culture . Thus, in order to master a foreign language at a high level and, in particular, for successful intercultural communication, it will not be enough for students to possess the same linguistic means of the interlocutor (lexical, phonetic, grammatical skills). In other words, it also involves a rather important sociocultural component – mastering a foreign language culture, which